

مربوط سیلابی لچک ء موافقت پروجیکٹ (IFRAP) صحبت پور شہر ء سیلابی حفاظتی بند (پیکج-V)

انتظامی خلاصہ

1. پروجیکٹ ء پس منظر

بلوچستان پاکستان ء رقبہ ء حساب ء گون سب سے گران صوبہ انت، بلے آبی کمی ء موسمیاتی تبدیلی ء اثرات ء گون ملک ء زیات متاثرہ علاقہ آنی دیم ء شمار بیت۔ کمزور آبپاشی بنیادی ڈھانچہ، خشک موسم ء دور دراز دیہی آبادیانی سبب ء صوبہ خشک سالی ء سیلاب دونوں ء خطرہ ء گون روبرو انت۔ 2022 ء تباہ کن مون سون سیلاباں ڈیم، آبپاشی نظام ء سیلابی تحفظ ء بنیادی ڈھانچہ ء گون بہاری نقصان رستنت، مردم ء روزگار متاثر کنت، فصل تباہ ہوئیں ء دیہی آبادیانی جان و مال ء خطرہ پیدا کرت۔

ای صورتحال ء ردعمل ء، حکومت پاکستان ء عالمی بینک ء مالی مدد ء گون مربوط سیلابی لچک ء موافقت پروجیکٹ (IFRAP) شروع کرت۔ ای پروجیکٹ بلوچستان ء 2022 سیلاب پس بازسازی، لچک ء زیادتی ء ذریعہ معاش ء تنوع ء وسیع تر پروگرام ء حصہ انت۔ IFRAP ء مقصد صوبہ ء آب ء سیلابی انتظامی نظام ء بحالی ء مضبوطی، زرعی پیداوار ء اضافہ، ء بنیادی ڈھانچہ ء منصوبہ بندی ء نفاذ ء موسمیاتی لچک ء شامل کرگ انت۔

ابتدائی طور ء IFRAP ء PC-I ء 55 ذیلی پروجیکٹ شامل انت۔ ابتدائی سروے ء بیست (20) ذیلی پروجیکٹ عالمی بینک ء Project Appraisal Document (PAD) ء دیگر انتخابی معیار ء پورا نہ انت، لہذا ایشا منصوبہ ء گون خارج کرتگ انت، ء باقی سی و پنج (35) ذیلی پروجیکٹ تفصیلی ڈیزائن ء خاطر منتخب کرتگ انت۔

ای سی و پنج (35) منتخب ذیلی پروجیکٹ بلوچستان ء 19 ضلعانی اندر واقع انت، جن ء آواران، لسبیلہ، حب، نصیرآباد، جعفرآباد، صحبت پور، جہل مگسی، ہرنانی، موسیٰ خیل، سبی، کچھی، قلعہ سیف اللہ، پشین، زیارت، قلات، مستونگ، خاران، نوشکی ء واشک شامل انت۔ پورٹ فولیو ء 11 ڈیم/ذخیرہ آب ڈھانچہ، 11 دائمی/سیلابی آبپاشی اسکیم ء 13 سیلابی تحفظ ڈھانچہ شامل انت، کہ انانی تیرہ پیکج ء تقسیم کرتگ انت۔ ضلع صحبت پور ء واقع صحبت پور ٹاؤن فلڈ پروٹیکشن بند IFRAP ء پیکج-V ء یک ذیلی پروجیکٹ انت، کہ اے ء مقصد مقامی آبادی ء زرعی اراضی ء بار بار ء سیلابی واقعات ء گون محفوظ داشتگ انت۔

صحبت پور ٹاؤن فلڈ پروٹیکشن بند ملک شاہ، سردار علی شاہ، بستی سردار گولا خان، زین اللہ جاتور ء ڈیرہ حاجی دارا خان ء گاؤنانی نزدیک N، 68°09'54.15"E 43.70'13"28 ء واقع انت۔ مجوزہ بند یکسان کمپیکٹ کرتگ مٹی ء بھراؤ ء گون تیار ہو بیت ء تقریباً 5,250 میٹر دراز ہو بیت۔ اے بند کچھی میدان ء دریا ء ایش ء معاون نالہ آنی سیلابی آب ء گون تقریباً 833 ایکڑ رقبہ ء محفوظ کرگ ء خاطر ڈیزائن کرتگ انت۔ ذیلی پروجیکٹ ء موجودہ خراب ڈھانچہ ء بحالی ء مضبوطی بہتر ڈیزائن معیار ء مواد ء گون کرتگ بیت تاکہ آئندہ شدید ہائیڈرولوجیکل واقعات ء برداشت کرت بہ کنت۔

پروجیکٹ ء اہم مقصد

- زرعی اراضی ء انسانی آبادی ء آئندہ سیلابی خطرہ ء گون محفوظ داشتگ۔
 - مضبوط سیلابی حفاظتی بنیادی ڈھانچہ ء ذریعہ ء موسمیاتی لچک ء زیادتی کرگ۔
 - زمین ء پائیدار استعمال ء زرعی پیداوار ء فروغ دیگ۔
 - ضلع صحبت پور ء سیلاب متاثرہ آبادیانی سماجی ء اقتصادی بحالی ء مدد دیگ۔
- تمام مجوزہ تعمیراتی کار پہلے ء متاثرہ علاقہ آنی حد ء محدود بو بیت ء پروجیکٹ کسے محفوظ علاقہ، دلدلی خطہ یا ماحولیاتی حساس مقام ء گون ٹکر نہ کنت۔

2. ماحولیاتی ء سماجی انتظامی منصوبہ (ESMP) ء مقصد

ماحولیاتی ء سماجی انتظامی منصوبہ (ESMP) عالمی بینک ء Environmental and Social Framework (ESF)، Environmental and Social Commitment Plan (ESCP) ء متعلقہ قومی ء صوبائی ماحولیاتی قانونانی مطابق تیار کرتگ انت۔ ESMP پروجیکٹ ء منصوبہ بندی، تعمیر ء عملی مرحلہ ء ممکنہ ماحولیاتی ء سماجی خطرہ آنی شناخت، تدارک ء نگرانی ء خاطر یک عملی فریم ورک فراہم کنت۔ ایش ء بنیادی مقصد ایش انت:

1. ماحولیاتی ء سماجی اثرات ء مؤثر انتظام ء تدارک یقینی کرگ۔
 2. عالمی بینک ء Environmental & Social Standards (ESS 1) (تا 10) ء پابندی ء فروغ دیگ۔
 3. کارکن ء نزدیک آبادیانی پیشہ ورانہ صحت، حفاظت ء بہبود ء بہتری کرگ۔
 4. مؤثر مشاورت ء شکایت ازالہ نظام ء ذریعہ ء متعلقہ فریقانی شرکت ء شفافیت برقرار داشتگ۔
 5. سیلابی حفاظتی بنیادی ڈھانچہ ء طویل مدتی پائیداری، موسمیاتی لچک ء کمیونٹی حفاظت یقینی کرگ۔
- ESMP ٹینڈر ء معاہداتی دستاویزانی حصہ ہو بیت تاکہ تعمیراتی ٹھیکیدار (CC) ء تعمیراتی نگرانی مشیر (CSC) ماحولیاتی ء سماجی پابندیانی تقاضہ ء اپنے ذمہ داریانی اندر مکمل طور ء شامل کنت۔

3. قانونی ء پالیسی فریم ورک

- عالمی بینک ء Environmental and Social Standards (ESS 1 تا 10)، جن ء خطرہ انتظام، محنت ء کام ء حالات، آلودگی ء روک تھام، کمیونٹی صحت ء حفاظت، حیاتیاتی تنوع ء متعلقہ فریقانی شمولیت شامل انت.
- IFC ء World Bank Group ء Occupational Health and Safety Guidelines.
- Pakistan Environmental Protection Act, 1997 ء Balochistan Environmental Protection Act, 2012.
- Pakistan Climate Change National Conservation Strategy, 2005 ء National Environmental Policy.
- National Disaster Management Act, 2010 ء Act, 2017.
- موسمیاتی تبدیلی، محنت معیار ء ثقافتی ورثہ ء متعلقہ بین الاقوامی معاہدات جن ء پاکستان فریق انت.

صحبت پور ٿاڻن ڪچهي دريائي طاس ۽ واقع انت، ڪه نيم خشڪ موسم، ڪم نباتاتي احاطه ۽ پهاري ناله آني وقت به وقت اچانڪ سيلاب ايش ۽ نمايان خصوصيات انتت. ارضي ساخت بيشتر دريائي رسوبات ۽ بجري آميز سلٽ ۽ گون مشتمل انت. زير زمين آب محدود انت ۽ ايش ۽ معيار مختلف انت. علاقه ۽ گزر بسر ۽ زراعت ۽ مالداري اهم ذريعه معاش انت. پروجيڪٽ ۽ زير اثر علاقه يا ايش ۽ نزديڪ ڪسي محفوظ ماحولياتي مسڪن، جنگل يا اهم ثقافتي ورثه موجود نه انت.

سماجي ۽ اقتصادي لحاظ ۽ مقامي آباديان چهوٽ، ديهي ۽ معاشي طور ۽ ڪمزور انتت. پروجيڪٽ ۽ نفاذ ۽ قليل مدتي روزگار ۽ موقع، بهتر سيلابي تحفظ ۽ مقامي باشندگاني ذريعه معاش ۽ حفاظت ۽ زيادتي متوقع انت.

صفحه 2

پروجیکٹ ۽ تمام دور ۽ کارکن ۽ مقامی آبادی ۽ تحفظات ۽ شکایتانی ازالہ ۽ خاطر یک شفاف ۽ آسان رسائی والا Grievance Redress Mechanism فعال ہویت۔

GRM ۽ Public Complaint Cell، پروجیکٹ مقام ۽ PIU سطح ۽ Grievance Redress Committee (GRC)، ۽ شکایت ۽ وصولی، جانچ ۽ حل ۽ خاطر واضح مدت ۽ طریقہ کار شامل ہویت۔

8. ماحولیاتی ۽ سماجی انتظامی بجٹ

ESMP ۽ ماحولیاتی ۽ سماجی انتظام ۽ خاطر مختص بجٹ شامل انت، جن ۽ تدارکی اقدام، نگرانی، استعداد ۽ زیادتی، آگاہی پروگرام ۽ ہنگامی اقداماتی خرچ شامل انت۔ پائیدار ۽ ضابطہ مطابق نفاذ یقینی کرگ ۽ خاطر ESMP ۽ لاگت پروجیکٹ ۽ مجموعی بجٹ ۽ شامل کرتگ بیت۔

9. نتیجہ

صحبت پور ٹاؤن فلڈ پروٹیکشن بند ضلع صحبت پور ۽ سیلابی لچک ۽ زیاد کرگ ۽ کمزور مقامی آبادی ۽ تحفظ دیگ ۽ خاطر یک اہم مداخلت انت۔ ESMP ۽ نفاذ ۽ ماحولیاتی، سماجی ۽ پیشہ ورانہ خطرہ کمترین حد ۽ رسگ ۽ مدد بیت ۽ تعمیراتی ۽ عملی سرگرمیان محفوظ، پائیدار ۽ سماجی طور ۽ جامع طریقہ ۽ انجام دیگ بیت۔

ماحولیاتی حفاظتی اقدام، متعلقہ فریقانی شمولیت ۽ موسمیاتی لچک دار ڈیزائن ۽ یکجا کرگ ۽، پروجیکٹ آفات ۽ خطرہ ۽ کم کرگ، ذریعہ معاش ۽ بحالی، ۽ بلوچستان ۽ Integrated Flood Resilience and Adaptation Project (IFRAP) ۽ وسیع تر لچک سازی مقصدانی حصول ۽ نمایاں مدد کنت۔